

Tussen woord en realiteit inspiratieboek

Excursie NDSM-terrein

20 mei 2011 / 9.30 – 12.30 uur

**Bart Stuart & Klaar van der Lippe (Buro Spelen)
i.s.m. Denise Vrolijk (Stadsgeluiden)**

Plankaart NDSM

Plankaart Projectbesluit NDSM-eref

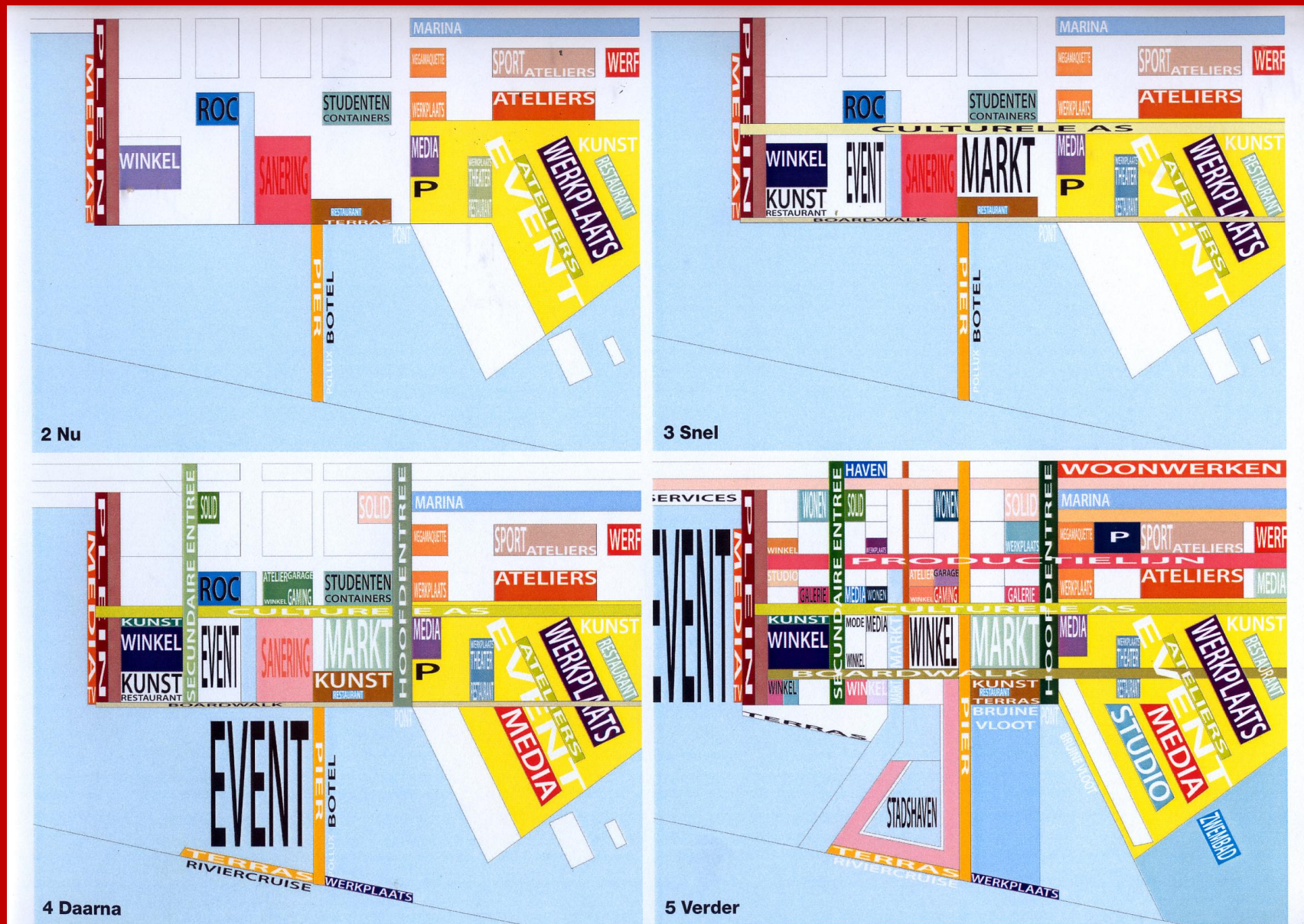
Concept investeringsbesluit voor de NDSM (#1)

Wat zijn de belangrijkste kenmerken?

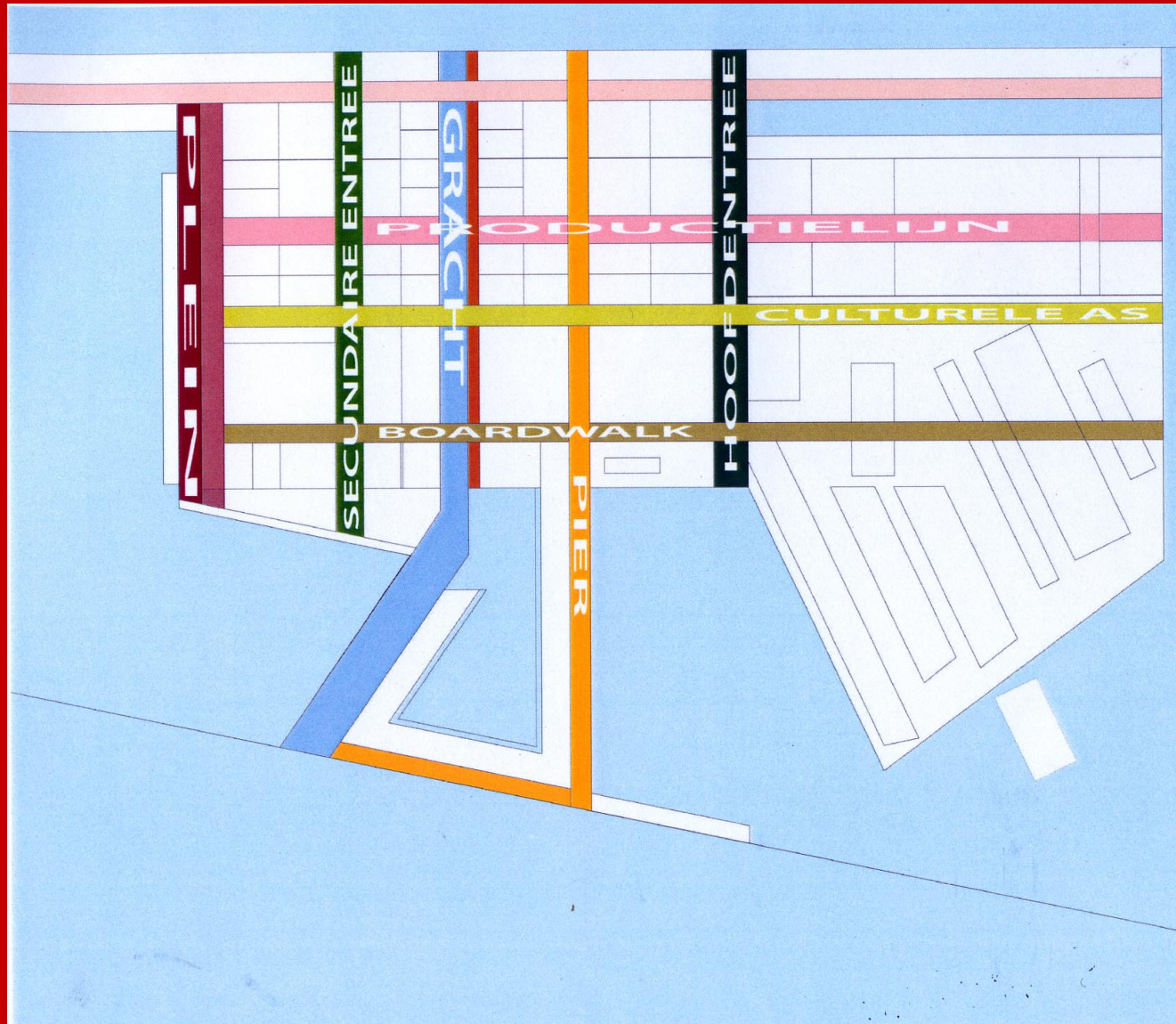
De NDSM-werf bevindt zich in een transformatieproces van verlaten werf tot compacte stad, intensief en contrastrijk, levendig en verrassend. Flexibel in gebruikswaarde en ontwikkelproces, zonder statisch eindbeeld, maar met duidelijke kaders en cruciale accenten, en met respect voor de historie. De NDSM-werf biedt samenhang in veelheid en vice versa.

De openbare ruimte is waardevol, met smalle straten die leiden naar pleinen en het open water. Het is een loop- en fietsstad, met een beschermt microklimaat, midden in de wind en de elementen van het IJ. Er is sprake van een robuuste stoerheid, duurzaam en waardevast, meervoudig bruikbaar of recyclebaar, puur en eerlijk in materialen en expressie, tastbaar en functiegericht.

Scenario (functies en concepten) van de projectontwikkelaar (#2)

Voorgestelde culturele as die broedplaats moet verbinden aan kraanspoor (#3)

Kaart met ontwikkelrechten – BV concepten (#4)

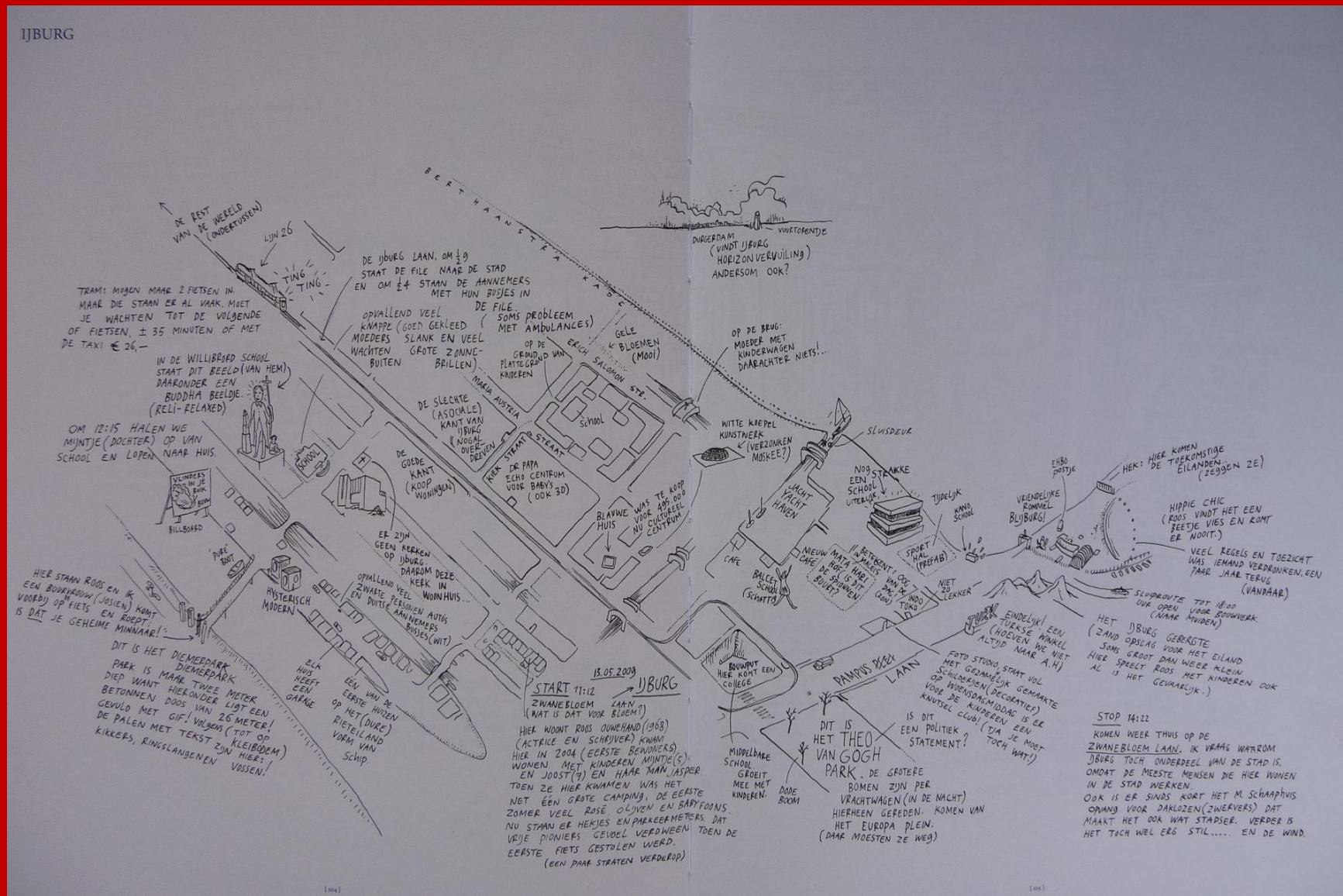

fysiek als sociaal. Duurzaamheid, energiebesparing, sloop/nieuwbouw, renovatie, onderwijs, welzijn, veiligheid, buurteconomie, financiering, vakmanschap, branding, cultuur, collectief particulier opdrachtgeverschap, krimp en bewonersparticipatie zijn de belangrijkste thema's die worden behandeld in de verschillende delen van de cursus. Het is de bedoeling dat de cursisten na de cursus in staat zijn om deze thema's te koppelen aan de praktijk van hun eigen organisatie.

Directeur ROSTRA Congrescommunicatie

Referentie 1: 'Buzz'-woorden in de stedelijke vernieuwing: veel lege begrippen

Referentie 2: Hoe kunstenaar Jan Rothuizen een gebied 'beschrijft' (IJburg)

Bron: Zachte Atlas van Amsterdam, Uitgeverij Nieuw Amsterdam, november 2009

Referentie 3: Wijkaanpak in woorden (Ymere)

Referentie 4: Binnenstad Amsterdam in woorden

Programma NDSM-excursie 20 mei 2011

9.30 uur: pont achter CS (meest linker) naar de NDSM

Eerste kennismaking met het gebied en zijn context. Gedurende de tien minuten op weg naar de werf, ligt aan de rechterkant de noordelijke IJ-oever. Deze hele oever was tot voor kort een industrieterrein en had geen openbare ruimte, nu is het een klassieke waterfrontontwikkeling met wonen aan het water, cultuur en *leisure*.

9.45 – 10.15 uur: atelier in scheepshelling 4

Korte historie van de NDSM: van scheepswerf naar culturele broedplaats naar.....

Achtergronden bij het ontstaan van het gebied. Toelichting op het ontwikkel- en planproces, waarbij ook de verschillende plannen door de jaren heen en de publiciteitsuitingen daarvan aan bod komen. Is de crisis een kans voor de herontwikkeling van gebieden als de NDSM?

10.15 – 11.30 uur: verkenning werf, excursie 'Tussen woord en realiteit'

In vier groepen verkennen de studenten het terrein. Op specifieke locaties staan gidsen om nadere toelichting te geven. Iedere groep heeft een eigen opdracht (zie volgende pagina) waarvoor kaarten, teksten en woorden uit dit inspiratieboek gebruikt worden. De basisplattegrond van het terrein wordt ter plekke uitgereikt. Iedere student geeft op zijn eigen plattegrond antwoord op de vragen die bij de opdracht horen. Dit kan in woord én beeld. Daarvoor nemen de studenten, naast dit inspiratieboek en de plattegrond, ook potlood en camera mee.

Aan de hand van verschillende 'buzz-woorden', begrippen, ontwikkelconcepten en kaarten verkennen de studenten (een deel van) het terrein. Zijn die 'buzz'-woorden, begrippen, ontwikkelconcepten daadwerkelijk in de realiteit terug te vinden? Oftewel: klopt de realiteit met het op voorhand bedachte concept? Of zijn er andere woorden, concepten en begrippen die de lading beter dekken? Doel is de studenten te laten ervaren hoe woorden een lading kunnen geven aan een plan en hoe dat in de realiteit anders zou kunnen uitpakken.

11.30 – 12.30 uur: presentatie bevindingen

Een woordvoerder van iedere groep presenteert de bevindingen. Zijn de concepten gevonden? Kloppen ze (nog) met de realiteit? Of zijn er andere woorden die beter van toepassing zijn? Elke groep kiest een woordvoerder, die legt in maximaal tien minuten uit hoe de groep de excursie heeft ervaren.

Opmaat voor discussie: Zijn de woorden en begrippen op de plattegrond inderdaad leidend geweest bij de herontwikkeling of blijken het vooral mooie praatjes? Kunnen woorden daadwerkelijk omgezet worden in de realiteit, kunnen zij een realiteit 'maken'? Zijn er opvallende missers? Lijkt de realiteit op de plankkaart? Welke andere 'tools' zou je kunnen gebruiken?

Opdrachten

Groep #1 (studenten Denise + Oene 2x) verkent de NDSM-werf aan de hand van de tekst uit het concept investeringsbesluit:

VRAAG: Zijn de begrippen die blauw gemarkeerd zijn terug te vinden op de werf?

Zo ja, geef op de basisplattegrond van het terrein aan waar.

Zo nee, geef op de basisplattegrond van het terrein aan welke woorden je zelf aan een in het oog springend deel van de werf zou geven.

Groep #2 (studenten Indira + Oene 1x) verkent de NDSM-werf aan de hand van de kaarten die het scenario van de projectontwikkelaar laten zien:

VRAAG: Welke functies en/of begrippen springen er voor jou uit? Omcirkel die op de kaart van de projectontwikkelaar (in dit inspiratieboek).

Zijn die functies en/of begrippen ook daadwerkelijk in de realiteit terug te vinden?

Zo ja, geef op de basisplattegrond van het terrein aan welke van die functies en/of begrippen je terug kunt vinden.

Zo nee, geef op de basisplattegrond van het terrein aan welke woorden jij zou willen geven aan een in het oog springend deel van de werf.

Groep #3 (studenten Coosje + Oene 1x) verkent de NDSM-werf aan de hand van kaart met de voorgestelde culturele as:

VRAAG: Zijn die culturele assen ook daadwerkelijk in de realiteit terug te vinden?

Zo ja, geef op de basisplattegrond van het terrein aan waar. Klopt de benaming van de assen?

Zo nee, geef op de basisplattegrond van het terrein aan welke assen (stedenbouwkundig, landschappelijk, cultureel, economisch, sociaal) je zelf ontdekt en welke woorden je daar aan zou willen geven.

Groep #4 (studenten Mark + Oene 1x) verkent de NDSM-werf aan de hand van de kaart met ontwikkelrechten:

VRAAG: Zijn de drie verschillende ontwikkelgebieden (BV's op de kaart) ook daadwerkelijk in de realiteit terug te vinden?

Zo ja, geef op de basisplattegrond van het terrein de (stedenbouwkundige) begrenzing van de gebieden aan. Zijn er ook architectonische 'landmarks' of andere ontwerpmatige elementen die dit bevestigen?

Zo nee, geef op de basisplattegrond van het terrein aan welke begrenzing je zelf kunt onderscheiden en welke woorden je daar aan wil geven.